

KÖZOKTATÁS.

Tallózás

a szegedi iskolák értesítőiből

— A m. kir. áll. felső kereskedelmi iskola. —

A város kettős okból állította fel kereskedelmi iskoláját, egyrészt, hogy kereskedelmi iskolába járni kívánó tanuló helyszüke miatt ne legyen kénytelen másfelé menni, másrészt, hogy az állami felső kereskedelmi iskola tulzsufoltságát megszüntesse. Első célját elérte a város, a másodikat azonban még nem. Az állami felső kereskedelmi iskola ugyanis még mindig tulzsufolt. A létszám mindössze 552-ről leszállott 521-re és megszünt az alsó E) osztály. De még mindig nem normális, nem egészséges állapot, hogy a városi felső kereskedelmi iskola dacára úgy az alsó, mint a középső osztály négyszeresen párhuzamos. A városi felső kereskedelmi iskola magas tandíja mindenestre nagy akadály a egészséges és kíváncsatos megosztásnak.

Az igazgatói jelentés nyitja meg az értesítőt. Ebben még mindig — és méltán — panaszkodik az iskola kitűnő, szeretetreméltó igazgatója: Tóth József a tulzsufoltság miatt. „Különösen a felső osztályokban még mindig a szabályszerű megengedett létszámot a kényszerítő szükség hatása alatt jelentékenyen túl kellett lépniük.”

A tanári testületben változás nem történt.

Az ifjúság egészségi állapotát elég kedvezőnek minősíti az igazgató, ellenben nem volt kielégítő a tanári testületé. Ámbátor ha azt látja az ember, hogy 521 tanuló 26.249 órát vagyis egy-egy tanuló átlag 50 órát mulasztott, nem lehet egyetérteni az igazgatónak az egészségi állapotot illető minősítésével. Ez nem is kissé, hanem nagyon-nagyon sok mulasztás. A tanári karnak ugyancsak össze kell fognia az iskolaorvossal, hogy a mulasztások lényegesen megkevesbedjenek.

A tanulók erkölcsi viselete általában kielégítőnek mondható.

A tanulmányi eredmény nem éppen rossz, de jobb is lehetne. A 476 levizsgázott tanuló közül ugyanis megfelelt 347, megbukott 129 (27%). Jeles volt minden tárgyból 3, jó 63, elégséges 281. Ugy a jeles és jó tanulók csekély, mint a megbukottak nagy százalékából megállapítható, hogy itt az eredmény nem a tanári kar ügybuzgalmán mulik, hanem a tanári kartól nem függő tényezővel van kapcsolatban. Értem ezalatt azt, hogy ha valamelyik iskolában lehet tulterhelésről panaszkodni, úgy felső kereskedelmi iskoláinkban teljesen jogosult a panasz. 13—14 rendes tantárgya van minden osztálynak s ehhez járulnak még a rendkívüli tárgyak (gyorsírás, torna stb.) Ezen valahogy segíteni kell. Persze nem a tantárgyak számának a csökkentésével, hanem több (4) osztályba való elosztásával. Ugy tudom, hogy evvel a tervvel illetékes helyen már egészen komolyan foglalkoznak. Csak aztán tulságosan sokáig ne foglalkozzanak vele, hanem oldják meg ezt a kérdést minél előbb, sürgősen.

Anyanyelvre mézve magyar volt 382, német 66, tót 8, oláh 5, szerb 9, olasz 3, egyéb (?) 1.

Helybeli volt 129, vidéki 348, külföldi 2. Amint látszik, aránylag kevés a helybeli tanuló.

A legtöbb tanuló (96) a polgári iskolából kerül az intézetbe, gimnáziumból 49, reálból 13.

A szülők foglalkozását tekintve legtöbb (124) volt a kiskereskedő; kisiparos 58, keresk. v. közlekedési tisztviselő 33, nagykereskedő 30, középirtokos és magánzó 27—27, keresk. v. közlek. segédszemélyzet 22 és 20-on alul sok mindenféle más foglalkozásuak.

Érettségi vizsgálatot tett 122 tanuló. Az írásbeli alapján szeptemberre utasítottatott 4. Jelesen megfelelt 8, jól 25, egyszerűen érett 76, megbukott, de szeptemberi javító vizsgára állhat 12 tanuló (10%).

A női kereskedelmi szaktanfolyamra (1 éves) beiratkozott 127, a múlt évben 133. A városi női felső kereskedelmi iskola tehát alig érezte hatását. Vizsgálatot tett 120 leány; jeles 26, jó 54, elégséges 40.

—gl.

NYILT-TÉR*)

Nyilatkozat.

A Szegedi Híradó és a Szegedi Friss Újság július hó 16-iki számaikban egy kihágási tárgyalás kapcsán ellenséges hangon foglalkoznak a pincérügynökségek intézményével s főként személyemmel. A fölörölt esetekkel ehelyütt érdemben foglalkozni nem kívánok, csupán annak megemlítésére szoritkozom, hogy a közölt esetekben ha az állástkeresők megfelelő alkalmazást nem találtak, úgy ez egyedül azon mulasztásukból következett, hogy nem oda fordultak, ahová én őket közvetítettem. Ez bizonyítást is nyert a kihágási eljárás folyamán.

Ezen egynéhány ellenem indított kihágási eljárás jelentősége azonban a szegedi rendőrbíróság jogmagyarázata lévén, tul nő a személyi vonatkozásokon és a pincérügynöki intézmény létkérdésévé válik. A rendőrbíróság egyéb jogforrás hiányában a cselédközvetítőkre vonatkozó szabályrendeletet a pincérügynökségekre is kiterjesztőleg magyarázza s terhes büntetéssel sújtja azon ügynököket, aki a közvetítésért a cselédközvetítés után járó 50 fillérnél magasabb díjat kér, vagy akár önkéntes fölajánlás útján csak elfogad. Azonban, míg a cselédközvetítők 10—20 állást is közvetítenek naponta, addig a pincérügynökök hetenkint csak egy-két állást van módjában közvetíteni, ezt is leggyakrabban vidékre, amely közvetítéssel járó egyszeri sürgöny elküldése a szabályrendeletileg megállapított 50 fillér díjat már föl is emészt. Kiáltó ellentétben van tehát a cselédközvetítésért szedhető 50 fillér díj csekélyisége a pincérügynök által kifejtett tevékenységgel és a mindenkor fölmerülő készkiadásokkal, mint utazás, levelezés, továbbá a ritkán megürülő pincéri állások nyújtotta kereseti lehetőséggel.

Ezen intézmény ma közszükséget képez, amelyet a rendőrbírószági jogi magyarázata létében veszélyeztet. Ha a régi szabályrendelet hozatalánál nem számoltak a pincérközvetítés üzleti természetével, e mulasztás ne az élet követelményeivel szembe helyezkedő s egy iparágat megsemmisítő jogmagyarázat, hanem ezen intézményre vonatkozó speciális szabályrendelet alkotásával pótoltság.

Szegeden, 1913. július 16.

Kenderesi György.

Hirdessen a Délmagyarországban

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SPORT.

Tagavatás a mohikánoknál

(Saját tudósítónktól.) Kedd délután volt, hozzá kellemes és nyárias. Kiruccantam tehát a Stefániára, hogy a tétlenül ülő és lefelé imbolygó néptömeg közt elvegyülve, a zene hangjai mellett elfeledjem a köznapi élet sok nyavalyáját. Amint a Regdon-fürdőhöz értem, észrevett egy csónakba szálló jóismerősöm és ingerkedve csalogatott csónakjába.

— Gyere mo Pista, ha van kedved, megvárlak, — ismételtette barátom, aki a híres „szegedi mohikáncsapatnak” volt a tagja. A beszélgetést meghallotta a többi mohikán is és most már valamennyi hívására meg kellett magam adnom és az idén először csónakba szálltam én is.

— Hát ez a mohikán-tanya — kérdeztem aztán érdeklődve.

— Ez! — felelték a rézbőrűek.

Közben megérkezett a csapat néhány kiránduláson volt tagja és hallom, amint sutognak valamit egymásnak.

— Igen, felavatjuk, — dümmögi egy jól ismert futballista, aki a mohikánok vezére.

Valamennyien a Tiszára mentünk hét, vagy nyolc csónakban. Bennük egyesével, kettesével, hármassával, sőt többen is eveztek rövid, pirosnyelű lapáttal. Akadtak olyan merészek is, akik a csónakban állva eveztek olyan biztosan, hogy mindenki megbámulta. Eleinte csak portyáztunk. Kerülgettük a tutajokat és lerándultunk a Nasitz-fürdőig, aztán az összes csónak libasorba érkezett vissza. A Stefánia közönsége nagyszerűen mulatott rajtunk. Hogyne, mikor társaim úgy festettek, mint az amerikai vadonok indiánjai, akik kivájt fatörzsekben szoktak a vizen tartózkodni. A csónakozás azonban nem elég szórakozás a mohikánoknak. Egytől-egyig kitűnő uszó, tehát, ha megünják az evezést, vízbe ugranak és mint a fókák, ott dévajkodnak. Hanem most az egyszer nem egészen így csinálták. Vezényszóra ugrottak a vízbe a tanya mellett levő tutajról. Versenyezni akarnak legközelebb, tehát egy kis tréningre volt szükség. Négyen álltak a starthoz. Legbelül a szegedi Fanny Durack, aki lány létére különlegény a talpán, mint akármelyik sport-sakál.

Nagyot locesan a víz és a négy uszó fáradhatatlanul küzd az elsőségért. A Stefánián még a sétálók is megállnak és érdeklődve nézik a versenyzőket. Néha-néha mulatságos epizódok keletkeznek. Egyik uszó, a mint előnyt akar magának szerezni, fején simogatta meg a mellette levő hölgyet. Ez nem szól, hanem rug egyet magán és fejhosszal megelőzi a férfiakat. Időközben az eső is megereedt, azonban a közönség háládatos publikumnak mutatkozott, mert felnyitotta a napernyőt és úgy várta a további eseményeket. Az uszók részére a végeél a Nasitz-fürdő volt. Csaknem egy vonalban érkeztek be. Ott a mohikánok óhajára a szegedi Fanny Durack gyönyörű szaltókat és fejeseket ugrott. Elcsodálkoztam rajta, sőt több, irigyletem imponáló bátorságát.

Most a kísérők és a versenyzők hazafelé, — a Tiszán fölfelé csónakversenyt rendeztek. Ez is izgalmas volt. Ugy csapkodtuk a vizet, mint a gőzhajó lapátja. A nagy munkában csónakom, melyben hárman ültünk, sokszor forgott veszélyben. Inkább azt mondhatnám, hogy engem környékezett a felfordulás veszélye. Egyre azon imádkoztam, hogy véletlenül ki ne boruljunk, mert mit szólnak hozzá a többiek, meg a publikum.

Még csak egy csónakhossznyira volt a tutaj, ahova ki akartunk kötni, azonban hirtelen megbillen a csónak és fehér, száraz testemmel a vízben vagyok társaimmal együtt. Ezek komoly arccal kiabálják, hogy a lapát-ra vigyázzunk, a többiek pedig harsogva kacagnak. Próbáljuk a csónakot visszafordítani, de sehogyse sikerült. Addig-addig hogy meguntam a sok hiábavaló munkát és leusztam a Nasitz-fürdőig. Persze, hogy ez volt